

Online ISSN: 2717-2325

Journal of Geographical Studies of Mountainous AreasJournal homepage: <http://www.gsma.lu.ac.ir>**Research Paper**

Identifying effective conditions in the development of nature-oriented tourism in mountainous areas (Case Study: Neyshabur)

Davood Shahvardi ^{a*}, Golamali Khammar ^b^a MSc Department of Geography and Urban Planning, Zabol University, Zabol, Iran.^b Assistant Professor, Department of Geography and Urban Planning, Zabol University, Zabol, Iran.**ARTICLE INFO****Article history:**

Received: 6 September 2023;

Accepted: 15 April 2024

Available online: 18 August 2024

Keywords:Tourism development,
Nature-based tourism,
Mountainous areas,
Neyshabur.**ABSTRACT**

Today, one of the spatial patterns of tourism is the postmodern era of tourism in nature or nature tourism. This spatial model includes tourists' approach to the natural environment with different motives that the tourist intends to travel to the natural environment or nature. Therefore, the current research was conducted with the aim of identifying effective conditions in the development of nature-oriented tourism in the Neyshabur. The current research, in terms of purpose; It is practical and interpretive and analytical in nature, and in terms of method, it is in the group of qualitative and quantitative researches. In order to analyze the data, grounded theory and Friedman's test were used. First, the effective causal conditions were extracted from the interviews, which according to Friedman's test, the possibility of developing nature-based tourism based on the potential and actual capabilities of the region with an average value of 5.45 is the most important. Among the background conditions, the development of cooperative management with a value of 5.38 took the highest average value. Next, among the intervening conditions, the decentralized approach with a value of 5.44 was the most important. Also, other results showed that among the strategies, the identification of strengths, weaknesses, opportunities and threats in the field of nature-based tourism and strategic planning for the development of this type of tourism with a value of 5.17, among the consequences, the integrated management of nature tourism marketing and efficiency It has a value of 5.00 and finally, among the obstacles, political obstacles with a value of 5.04 have the most importance in the development of nature-oriented tourism in mountain areas.

1. Introduction

Today, the tourism industry is one of the important economic phenomena of the present era, which is considered one of the important sources of economic growth. Among the tourism opportunities, the presence of natural attractions, pristine landscapes and suitable weather strengthens the field for the development of nature-oriented tourism in cities more than other aspects of tourism. It is also estimated; that natural tourism includes approximately 27% of international trips and when properly managed, it can create local employment and local development opportunities and also lead to the preservation of the natural environment, Although it has many negative

consequences, including: changes in land use, inflation of local prices, destruction of ancestral lands, changes in values and the spread of anomalies, But it has many positive economic, social and cultural effects that can encourage local people to support its development. Therefore, proper planning in the field of nature-oriented tourism development minimizes the negative effects and improves the conditions of natural resources through investment. The development of nature-based tourism based on the capacity of each region will lead to the sustainable development of tourism. Based on this, it should be kept in mind that the benefits of nature-based tourism development are not the same for everyone and

*Corresponding Author.

Email Adresses: shahverdi.d1224@gmail.com (D. Shahverdi), ah.khammar@gmail.com (Gh. Khammar)**To cite this article:**

Shahverdi, D., Khammar, Gh. (2024). Identifying effective conditions in the development of nature-oriented tourism in mountainous areas (Case Study: Neyshabur). *Journal of Geographical Studies of Mountainous Areas*, 5 (18), 173-186.

Doi: 10.22034/gsma.2024.715806

their development is not the only way of economic development of local communities. In this regard, if this development is not managed properly, its negative effects will also increase.

The special geographical conditions, climatic diversity, along with the special topographic situation in Iran indicate unique potentials in the field of nature tourism in the country and this is the fact that tourism in general and natural tourism in particular in the country are not developed. In this regard, the need to pay attention to nature-oriented tourism in Neishabur city is important, because this city, despite having many natural attractions, such as Binaloud, the waterfall, etc., which shows the potential of this region for the development of nature-oriented tourism. It is considered one of the least developed areas of the province, and in the current situation, all the capacities of this area have not been utilized. Based on this, it is necessary and necessary to identify the conditions (causal, contextual and intervening) in the development of nature-oriented tourism, strategies, consequences and obstacles in the direction of the development of this type of tourism. And finally, create a wide range of new employment opportunities for the people of the region and restore the vitality to this region and bring about sustainable development. Therefore, the current research was conducted with the aim of identifying effective conditions in the development of nature-oriented tourism in the Neishabur.

2. Methodology

The current research, in terms of purpose; It is practical and interpretive and analytical in nature, and in terms of method, it is in the group of qualitative and quantitative researches. The statistical population in the current research also includes specialists in the field of (geography and urban planning, tourism) who were determined by taking into account the purposeful sampling of 25 people.

In order to analyze the data, grounded theory and Friedman's test were used.

3. Results

First, the effective causal conditions were extracted from the interviews, which according to Friedman's

test, the possibility of developing nature-based tourism based on the potential and actual capabilities of the region with an average value of 5.45 is the most important. Among the background conditions, the development of cooperative management with a value of 5.38 took the highest average value. Next, among the intervening conditions, the decentralized approach with a value of 5.44 was the most important. Also, other results showed that among the strategies, the identification of strengths, weaknesses, opportunities and threats in the field of nature-based tourism and strategic planning for the development of this type of tourism with a value of 5.17, among the consequences, the integrated management of nature tourism marketing and efficiency It has a value of 5.00 and finally, among the obstacles, political obstacles with a value of 5.04 have the most importance in the development of nature-oriented tourism in mountain areas.

4. Discussion

There are several strategies, some of which were mentioned in this research: it is necessary to outline the tourism landscape of Neishabur, and determine the place of nature-based tourism in the goals of sustainable development of this city. Based on this, it was emphasized that meetings with a gathering of experts, managers of relevant organizations and local residents should be held in order to identify strengths, weaknesses, opportunities and threats in the field of this sector of tourism, and try to make any kind of planning in other parts of tourism in line with nature tourism.

5. Conclusion

The overall results showed that the adoption of the proposed strategies has various consequences, one of which is sustainable development in dimensions (economic, social, physical and environmental) and diversification of economic activities resulting from tourism.

Acknowledgments

The author(s) declared no potential conflicts of Interest with respect to the research, authorship, And/or publication of this article

دانشگاه لرستان

شاپای الکترونیکی: ۲۳۲۵-۲۷۱۷

فصلنامه مطالعات جغرافیایی مناطق کوهستانی

<http://www.gsma.lu.ac.ir>

مقاله پژوهشی

شناسایی شرایط مؤثر در توسعه گردشگری طبیعت محور در مناطق کوهستانی (نمونه موردی: نیشابور)

داود شاهوردی^{۱*}؛ غلامعلی خمر^۲

^{۱*} کارشناسی ارشد گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه زابل، زابل، ایران.

^۲ استادیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه زابل، زابل، ایران.

اطلاعات مقاله

دریافت مقاله:

۱۴۰۲/۰۶/۱۵

پذیرش نهایی:

۱۴۰۳/۰۱/۲۷

تاریخ انتشار:

۱۴۰۳/۰۵/۲۸

واژگان کلیدی:

توسعه گردشگری،

گردشگری طبیعت محور،

مناطق کوهستانی، نیشابور.

چکیده

امروزه یکی از الگوهای فضایی گردشگری، عصر پسامدرن گردشگری در طبیعت یا طبیعت گردی می باشد. این الگوی فضایی در برگیرنده رویکرد گردشگران به محیط طبیعی با انگیزه های متفاوتی می باشد که گردشگر از سفر به محیط طبیعی یا طبیعت مد نظر دارد. لذا پژوهش حاضر، با هدف بررسی شناسایی شرایط مؤثر در توسعه گردشگری طبیعت محور در نیشابور انجام شده است. پژوهش حاضر، از نظر هدف؛ کاربردی و دارای ماهیت تقسیری و تحلیلی و از لحاظ روش در گروه پژوهش های کیفی و کمی قرار دارد. به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات از تئوری زمینه ای (گراند تئوری) و آزمون فریدمن استفاده شده است. ابتدا شرایط علی مؤثر از دل مصاحبه ها استخراج شد، که بر اساس آزمون فریدمن، امکان توسعه گردشگری طبیعت محور بر پایه توان های بالقوه و بالفعل منطقه با مقدار میانگین ۵/۴۵، بیشترین اهمیت را شامل شده است. از بین شرایط زمینه ای، توسعه مدیریت مشارکتی با مقدار ۵/۳۸ بیشترین میزان میانگین را به خود اختصاص داد. در ادامه در بین شرایط مداخله گر، رویکرد نامتمرکز با مقدار ۵/۴۴، بیشترین میزان اهمیت را شامل شد. همچنین سایر نتایج نشان داد از میان راهبردها، شناسایی نقاط قوت، ضعف، فرصت ها و تهدیدات در زمینه گردشگری طبیعت محور و برنامه ریزی راهبردی برای توسعه این نوع گردشگری با مقدار ۵/۱۷، از میان پیامدها، مدیریت یکپارچه بازاریابی طبیعت گردی و کارآمدسازی آن با مقدار ۵/۰۰ و در نهایت، از بین موانع، موانع سیاسی با مقدار ۵/۰۴، بیشترین میزان اهمیت را در توسعه گردشگری طبیعت محور در مناطق کوهستان، به خود اختصاص داده اند.

۱. مقدمه

جای نهد. ایجاد درآمد و اشتغال برای ساکنان محلی در عرصه ی فضا یکی از این آثار است (Farhodei et al., 2010: 46). با افزایش مدرنیته بسیاری از کلانشهرها و مراکز جمعیتی به سمت یکسانی و شبیه شدن پیش می روند. این همانندی، یکنواختی را با خود با همراه دارد. لذا افراد در پی تنوع و تغییر محیط با سفر از سمت شهرها به زیست بوم های طبیعی و چشم اندازهای زیبا حرکت

امروزه صنعت گردشگری یکی از پدیده های اقتصادی مهم عصر حاضر است که یکی از منابع مهم رشد اقتصادی قلمداد می شود (Dehghan Benadkuki et al., 2023: 1). این صنعت در یک کلیت در برگیرنده ی جریانی از سرمایه، انسان، فرهنگ و کنش متقابل میان آنهاست که در فضاهای جغرافیایی آثار مختلفی بر

* نویسنده مسئول:

پست الکترونیک نویسندگان: shahverdi.d1224@gmail.com (د. شاهوردی)؛ ah.khammar@gmail.com (غ. خمر)

نحوه استنادی به مقاله: شاهوردی، داود، خمر، غلامعلی (۱۴۰۳). شناسایی شرایط مؤثر در توسعه گردشگری طبیعت محور در مناطق کوهستانی (نمونه موردی: نیشابور). فصلنامه مطالعات جغرافیایی مناطق کوهستانی. سال پنجم، شماره ۲ (۱۸)، صص ۱۸۶-۱۷۳.

گردشگری طبیعت محور، راهبردها، پیامدها و موانع در راستای توسعه این نوع از گردشگری شناسایی شود و در نهایت طیف گسترده‌ای از فرصت‌های جدید اشتغال را برای مردم منطقه ایجاد و به این منطقه حیاتی دوباره بخشد و موجب توسعه پایدار گردد. بر این اساس، از دهه ۱۹۸۰ با تشدید مشکلات و پدیدار شدن جنبش‌های زیست محیطی، رویکرد گردشگری پایدار ظهور کرد. تعریف سازمان تجارت جهانی از گردشگری پایدار در سال ۱۹۹۳، پاسه به نیازهای گردشگران حاضر، در عین حفاظت و افزایش فرصت برای گردشگران آینده بود (Sharpley, 2010: 9-10). گردشگری پایدار اشکال مختلفی دارد و آنچه در این پژوهش مدنظر است، گردشگری طبیعت محور است. در این بین، گردشگری طبیعت محور سفری مسئولانه به مناطق طبیعی به دنبال حفظ محیط زیست و رفاه جوامع محلی است. به طور کلی، این گردشگری بخشی پایدار از صنعت گردشگری است و به عنوان ابزاری برای ارتقاء اقتصادی به کار می‌رود (Ziyai et al., 2011: 112). به عبارت دیگر، حفاظت از محیط زیست تا حد زیادی به میزان سود اقتصادی حاصل از آن و نحوه توزیع آن وابسته است (Hsu, 2019: 33). توزیع منافع در گردشگری طبیعت محور چالشی پیچیده و مسئله‌ای است که دستیابی به آن نیازمند تجزیه و تحلیل است (Quaid Rahmati & Khavarian Garmsir, 2016: 182). گردشگری طبیعت مبنای روشی است که از منابع طبیعی برای حفظ منابع طبیعی و توسعه آن منطقه بهره می‌گیرد. این نوع از گردشگری به دلیل مزایای اقتصادی، از سویی انگیزه‌ای برای حفظ منابع طبیعی را در عین میزبانی گردشگران طبیعت مبنای در بومیان ایجاد می‌کند و از سوی دیگر، اهمیت توجه به میراث طبیعی را خاطرنشان می‌کند (Ahmadi Nohadani & Mokhtari Karchagani, 2019: 72). همچنین توسعه گردشگری طبیعت مبنای روشی برای استفاده اقتصادی از منابع طبیعی است که باعث ایجاد مشاغل و فرصت‌های جدید اقتصادی می‌شود. مزایای اقتصادی توسعه گردشگری طبیعت محور بر حمایت مردم محلی از محیط زیست تاثیر مستقیم دارد. توسعه این گردشگری، سطح زندگی را ارتقاء می‌دهد، فرهنگ‌های مختلف را غنی می‌کند و زیرساخت‌های منطقه‌ای را بهبود می‌بخشد (Xiang et al., 2020: 8). همچنین، با بهبود دسترسی به اطلاعات و مشارکت بیشتر مردم محلی در امور مختلف، این گردشگری می‌تواند مردم محلی را توانمندسازد. بنابراین، گردشگری طبیعت مبنای به عنوان

می‌کنند (Mirza Kazemi et al., 2012: 4). در این بین، از بین فرصت‌های گردشگری، وجود جاذبه‌های طبیعی، چشم‌اندازهای بکر و آب و هوای مناسب، زمینه را برای توسعه گردشگری طبیعت محور را در شهرها بیش از دیگر جنبه‌های گردشگری تقویت می‌کند (Sojasi Qidari et al., 2014: 274). همچنین برآورد شده است؛ که گردشگری طبیعی تقریباً ۲۷ درصد سفرهای بین‌المللی را شامل می‌شود و وقتی به صورت مناسب مدیریت شود می‌تواند اشتغال محلی و فرصت‌های توسعه بومی ایجاد کند و نیز منجر به حفظ محیط طبیعی گردد (Gthinji, 2006: 9)، هر چند دارای پیامدهای منفی متعددی از جمله: تغییرات کاربری اراضی، تورم قیمت‌های محلی، تخریب اراضی اجدادی، تغییر ارزش‌ها و گسترش ناهنجاری‌ها شود (Tseng et al, 2019: 1321)، ولی دارای اثرات مثبت اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی متعددی دارد که می‌تواند مردم محلی را برای حمایت از توسعه آن ترغیب نمود. بنابراین، برنامه‌ریزی مناسب در زمینه توسعه گردشگری طبیعت-محور اثرات منفی را به حداقل می‌رساند و شرایط منابع طبیعی را از طریق سرمایه‌گذاری بهبود می‌بخشد (Bazmara Baleshti et al., 2017: 119). توسعه گردشگری طبیعت محور بر اساس ظرفیت هر منطقه به توسعه پایدار گردشگری منجر خواهد شد. بر این اساس باید در نظر داشت که مزایای توسعه گردشگری طبیعت محور برای همه یکسان نیست و توسعه آنها تنها راه توسعه اقتصادی جوامع محلی محسوب نمی‌شود. در این راستا، اگر این توسعه به درستی مدیریت نشود، اثرات منفی آن نیز افزایش می‌یابد (Mallick et al, 2020: 189). شرایط ویژه جغرافیایی، تنوع اقلیمی، به همراه وضعیت خاص توپوگرافی در سطح ایران بیانگر پتانسیل‌های بالقوه منحصر به فرد در زمینه طبیعت گردی در کشور است، و این واقعیت در حالی است که گردشگری به طور اعم و گردشگری طبیعی به طور اخص در کشور، توسعه نیافته است. در این راستا، ضرورت توجه به گردشگری طبیعت محور در شهرستان نیشابور اهمیت می‌یابد، زیرا این شهرستان علی رغم برخورداری از جاذبه‌های طبیعی متعدد همچون بینالود، آبشار و که نشان از توانایی بالقوه این منطقه برای توسعه گردشگری طبیعت محور است، از مناطق کمتر توسعه یافته استان به شمار می‌رود، و در شرایط فعلی از همه ظرفیت‌های این منطقه بهره‌برداری نشده است. بر این اساس، لازم و ضروری است با شناسایی شرایط (علی، زمینه‌ای و مداخله‌گر) در توسعه

جایگزینی برای معیشت مردم محلی، می تواند از سرمایه های طبیعی محافظت کند. شواهد کلی بر نتایج گردشگری طبیعت محور نتایج متفاوتی را نشان می دهد، اگر چه نمونه های موفق بسیاری وجود دارد، فهرست نمونه های ناموفق نیز چشمگیر است، به طوری که به دلیل مشکلات ساختاری، عملیاتی و فرهنگی، در بسیاری از نقاط تبدیل به یک مشکل شده است (Das & Chatterjee, 2015: 13-14). یکی از جامع ترین راه حل ها برای موفقیت مربوط به پفور است که بیان می کند برای موفقیت و توسعه گردشگری طبیعت محور، باید جهانی فکر کرد و محلی عمل کرد (Pforr, 2010: 69-70). وی تاکید دارد که اهداف و اصول گردشگری طبیعت محور ثابت هستند، ولی راه رسیدن به آنها برای مناطق مختلف، متفاوت است و باید بر اساس ویژگی های منحصر به فرد هر منطقه برنامه ریزی کرد. در کشور ما با توجه به وجود تنوع جغرافیایی، قابلیت های زیادی برای رونق گردشگری طبیعت محور وجود دارد. بر این اساس مطالعات متعددی صورت گرفته است که به اختصار به چند مورد از آنها اشاره شده است:

(Salami et al (2019) در پژوهشی تحت عنوان، برنامه ریزی مکان محور به عنوان رویکردی نوین در گردشگری طبیعت (مطالعه موردی: منطقه حفاظت شده کرخه بخش شمالی)، به این نتایج دست یافتند، ۲۴ درصد از سطح منطقه دارای پتانسیل مناسب، ۶۰ درصد از سطح منطقه دارای توان متوسط و ۱۶ درصد از سطح منطقه دارای توان نامناسب، برای توسعه کاربری گردشگری طبیعت است، به طور کلی در منطقه مورد مطالعه زون های شمال شرقی و مرکزی توان بیشتری جهت توسعه گردشگری طبیعت نسبت به سایر وزن دارند. (Alizadeh et al (2021) در پژوهشی تحت عنوان، رتبه بندی ظرفیت گردشگری طبیعت مینا در مناطق کوهستانی، نمونه موردی: منطقه شرقی استان لرستان؛ به این نتایج دست یافتند، شهرستان های خرم آباد، الیگودرز و دورود در رتبه های اول تا سوم و شهرستان های بروجرد و ازنا به ترتیب در رتبه های بعدی قرار گرفته اند. (Beyranvandzadeh et al (2021) در پژوهشی تحت عنوان، آینده پژوهی وضعیت گردشگری ورزشی طبیعت محور در استان لرستان، به این نتایج دست یافتند، سه سناریو برای آینده گردشگری ورزشی در استان لرستان تحت عنوان: سناریوی اول لرستان قطب گردشگری ورزشی طبیعت محور غرب کشور، سناریوی دوم: بینابین لرستان در مسیر توسعه گردشگری ورزشی طبیعت محور و لرستان مهجور از توسعه

گردشگری ورزشی طبیعت محور (بدینانه) ارائه شد. محتمل ترین سناریو برای آینده گردشگری ورزشی استان لرستان، سناریو لرستان در مسیر توسعه گردشگری ورزشی طبیعت محور می باشد. (Tardast et al (2021) در پژوهشی تحت عنوان، تبیین الگوی برنامه ریزی راهبردی گردشگری بیوفیلیک مطالعه موردی: کلانشهر تهران، به این نتایج دست یافتند، راهبرد نهادی و سازمان ها که نقش مدیریتی در الگو ایفا می کند مهمترین عامل در برنامه ریزی راهبردی و توسعه گردشگری بیوفیلیکی شهر تهران می باشد. همچنین نتایج نشان می دهد راهبرد نهادها و سازمان ها سایر راهبردها را تحت الشعاع خود قرار داده و سایر راهبردها و محورها را در راستای توسعه گردشگری بیوفیلیک جهت دهی می نماید. (Zolfaghari et al (2022) در پژوهشی تحت عنوان، توسعه زیست سازگار در جغرافیای دارای میراث طبیعی؛ نمونه مطالعاتی: روستای گردشگری ایبانه، به این نتایج دست یافتند، تاکید بر پتانسیل های طبیعی و قابلیت های اکوتوریستی روستای ایبانه به گونه ای علمی، همراه با رعایت مسائل زیست محیطی و مبانی توسعه زیست سازگار بهترین گزینه برای هدایت طرح های توسعه شهری در این محدوده است. (Alizadeh et al (2023) در پژوهشی تحت عنوان، سناریوهای توسعه طبیعت گردی بر پایه سند چشم انداز توسعه کشور و با رویکرد آینده نگری (مطالعه موردی: استان یزد)، به این نتایج دست یافتند، از بین ۵ سناریوی شناسایی شده که طیفی از مطلوب ترین تا نامطلوب ترین وضعیت های احتمالی را ارائه می دهد، سناریو چهارم و پنجم (وضعیت نامطلوب) بیشترین نزدیکی را با وضعیت فعلی منطقه دارند، چرا که ارزیابی تطبیقی برنامه های اقدام منطقه در سند چشم انداز توسعه کشور با وضعیت های احتمالی مستخرج از این دو سناریو، از نظر کمی فقط ۶۸ درصد همپوشانی دارد و از نظر کیفی نیز همپوشانی بسیار ناچیز است. (Tseng et al (2019) در پژوهشی تحت عنوان، توسعه گردشگری طبیعت مینا در تایلند، به این نتایج دست یافتند، پابندی به اصول گردشگری طبیعت مینا را عامل اصلی موفقیت آن می دانند. (Hsu (2019) در پژوهشی تحت عنوان؛ تاثیر اقتصادی گردشگری طبیعت مینای تالاب ها، به این نتایج دست یافتند که اثرات اقتصادی این گردشگری بر اقتصاد محلی تاثیر دارد. (Baizal rt al (2019) در پژوهشی تحت عنوان، برنامه ریزی مسیر سفر بر اساس ترجیحات گردشگران، به خلق مدلی

برای تعیین مسیر مطلوب گردشگری بر اساس معیارهای گردشگری پایدار پرداخته‌اند.

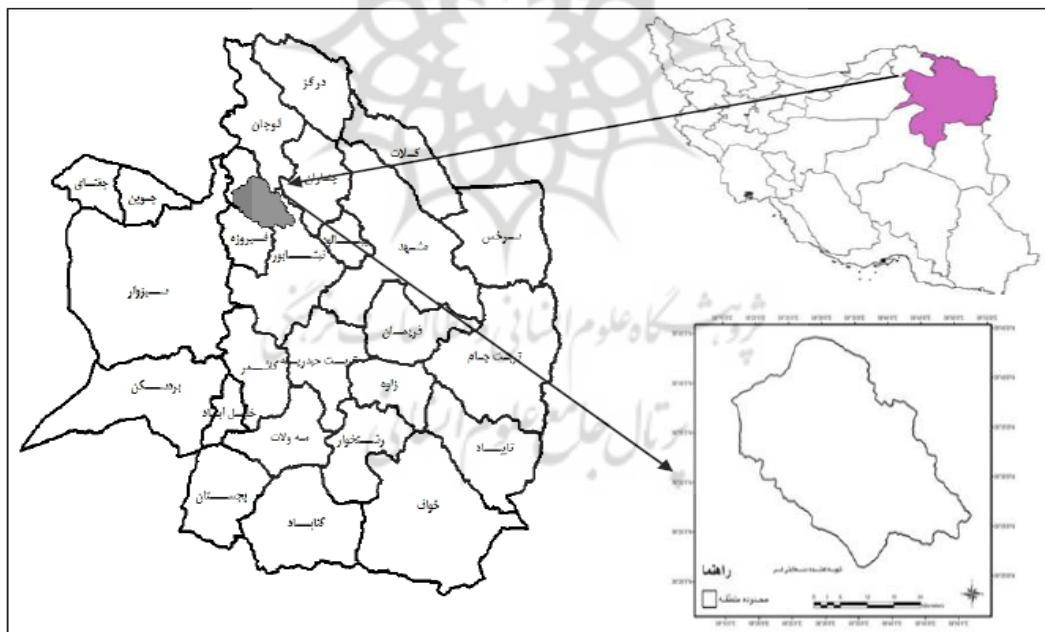
در حوزه (جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، گردشگری) می‌باشند که با در نظر گرفتن نمونه‌گیری هدفمند تعداد ۲۵ نفر تعیین شدند.

۲. روش تحقیق

پژوهش حاضر از نظر هدف؛ کاربردی و دارای ماهیت تفسیری و تحلیلی و از لحاظ روش در گروه پژوهش‌های کیفی و کمی قرار دارد. به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات از تئوری زمینه‌ای (گراند تئوری) و آزمون فریدمن استفاده شده است. روش گردآوری اطلاعات نیز به دو صورت (مطالعات اسنادی و کتابخانه‌ای) و (مصاحبه و پرسشنامه) بود، در این بین، در ابتدا از مصاحبه عمیق بدون ساختار مبتنی بر مطالعه اکتشافی بهره گرفته شد. در این راستا، مقوله‌های به دست آمده در فرایند شرایط علی، زمینه‌ای، مداخله‌گر، راهبردها، موانع و پیامدها شناسایی شدند، و سپس هر یک از مقولات به دست آمده، در قالب پرسشنامه منعکس شد و با استفاده از (آزمون فریدمن)، به رتبه‌بندی و میزان اهمیت آنها پرداخته شد. جامعه آماری در پژوهش حاضر نیز شامل متخصصان

۲.۱. معرفی محدوده مورد مطالعه

نیشابور به عنوان منطقه‌ی کهن در استان خراسان رضوی واقع در دشت نسبتاً وسیع از شمال به شهرستان چناران و قوچان، از شرق به مشهد، از جنوب به تربت حیدریه و کاشمر و از غرب به شهرستان فیروزه و سبزوار محدود می‌گردد. این شهرستان دارای چهار بخش زبرخان، مرکزی، میان جلگه و سروایت و هفت شهر: نیشابور، چکنه، بار، عشق آباد، درود، قدمگاه و خرو می‌باشد. رشته کوه بینالود معروف به بام خراسان در شمال این شهر قرار دارد. این شهر یکی از شهرهای مهم استان خراسان رضوی است که از طرف شمال به کوه بینالود از غرب به شهرستان سبزوار از شرق به فریمان و شهرستان مشهد. از جنوب به شهرستان کاشمر متصل است، و بعد از شهر مشهد دومین شهر پرجمعیت استان خراسان رضوی است و سی و پنجمین شهر پرجمعیت ایران بشمار می‌آید.

شکل ۲: نقشه منطقه مورد مطالعه، منبع: (Research findings, 2023)

۳. یافته‌های پژوهش

شناسایی شرایط موثر در توسعه گردشگری طبیعت محور در نیشابور

به منظور شناسایی مجموعه شرایط علی، زمینه‌ای و مداخله‌گر در توسعه گردشگری طبیعت محور نیشابور؛ مصاحبه‌ها (بین ۶۰ تا ۹۰ دقیقه) ضبط و یادداشت و بلافاصله پیاده شد تا با مرور

چند باره گفتگوها، تحلیل و بررسی دقیق تری نسبت به دیدگاه- های خبرگان انجام شود. سپس پس از شناسایی هر یک از شرایط مورد نظر با استفاده از آزمون فریدمن به رتبه بندی و میزان اهمیت هر یک از آنها پرداخته شد. نتایج به شرح جدول (۱) است.

جدول ۱. مجموعه شرایط علی، زمینه ای، مداخله گر در توسعه گردشگری طبیعت محور نیشابور

کدگذاری محوری	مقولات	میانگین	مقدار خی دو	سطح معناداری
شرایط علی	مدیریت بهتر منابع طبیعی به دلیل تولید منابع مالی	۴/۱۴	۱۶۷/۱۳۴	۰/۰۰۱
	فراهم آوردن فرصت های آموزشی برای مردم محلی	۵/۳۳		
	فرصت برای ترویج ارزش ها در جوامع محلی	۴/۲۲		
	امکان توسعه گردشگری طبیعت محور بر پایه توان های بالقوه و بالفعل منطقه	۵/۴۵		
	افزایش توجه دولت به برنامه ریزی و سرمایه گذاری در این بخش از گردشگری	۴/۳۶		
شرایط زمینه ای	بهبود وضعیت زیست محیطی منطقه با بکارگیری قوانین مربوط به ویژه برای گردشگران و مشارکت مردم محلی	۴/۱۶	۱۵۶/۱۱۳	۰/۰۰۱
	حکمروایی خوب شهری در راستای توسعه گردشگری	۵/۱۰		
	توسعه مدیریت مشارکتی در بین سازمان های ذی ربط گردشگری	۵/۳۸		
	بهبود کیفیت خدمات ارائه شده از جمله: اقامت، خدمات حمل و نقل، بهداشت و درمان بر اساس استانداردهای ملی و بین المللی	۴/۲۲		
شرایط مداخله گر	طراحی پایدار و سازگار فضاهای گردشگری منطقه متناسب با شرایط زیست محیطی	۴/۲۲	۱۶۳/۱۳۴	۰/۰۰۱
	رویکرد نامتمرکز در برنامه ریزی و سیاست گذاری های مرتبط با گردشگری	۵/۴۴		
	ترسیم نقشه راه گردشگری طبیعت محور در سطح منطقه	۴/۱۳		
	ایجاد هماهنگی و یکپارچگی بین سازمان های مرتبط	۵/۳۳		

منبع: (Research findings, 2023)

شکل ۲. میزان اهمیت هر یک از شرایط علی توسعه گردشگری طبیعت محور نیشابور، منبع: (Research findings, 2023)

گردشگری طبیعت محور بر پایه توان های بالقوه و بالفعل منطقه، افزایش توجه دولت به برنامه ریزی و سرمایه گذاری در این بخش از گردشگری از دل مصاحبه ها استخراج شد، که بر اساس آزمون فریدمن، امکان توسعه گردشگری طبیعت محور بر پایه

بر اساس نتایج به دست آمده در جدول (۱) و شکل (۱)، پنج شرط علی از جمله: مدیریت بهتر منابع طبیعی به دلیل تولید منابع مالی، فراهم آوردن فرصت های آموزشی برای مردم محلی، فرصت برای ترویج ارزش ها در جوامع محلی، امکان توسعه

توان‌های بالقوه و بالفعل منطقه با مقدار میانگین ۵/۴۵، بیشترین رتبه و اهمیت را را شامل شده است.

شکل ۳. میزان اهمیت هر یک از شرایط زمینه‌ای و مداخله‌گر توسعه گردشگری طبیعت محور نیشابور، منبع: (Research findings, 2023)

بیشترین میزان اهمیت را از دیدگاه متخصصان به خود اختصاص داده است.

شناسایی مجموعه راهبردها، پیامدها و موانع توسعه گردشگری طبیعت محور در منطقه نیشابور

راهبردها: بیانگر رفتارها، واقعیت‌ها و تعاملات هدف‌داری هستند که تحت تاثیر شرایط مداخله‌گر و بستر حاکم حاصل می‌شوند. پیامدها: مقوله‌ها و طبقاتی هستند که بیانگر نتایج و تبعات اتخاذ راهبردها می‌باشند. موانع: به شرایطی گفته می‌شود که سبب ایجاد موانع در دستیابی و اجرای راهبردها می‌شوند. بر این اساس در جدول (۲)، مجموعه راهبردها، پیامدها و موانع در راستای توسعه گردشگری طبیعت‌محور در منطقه نیشابور شناسایی شد، و سپس با استفاده از آزمون فریدمن اهمیت هر یک از آنها مشخص شد.

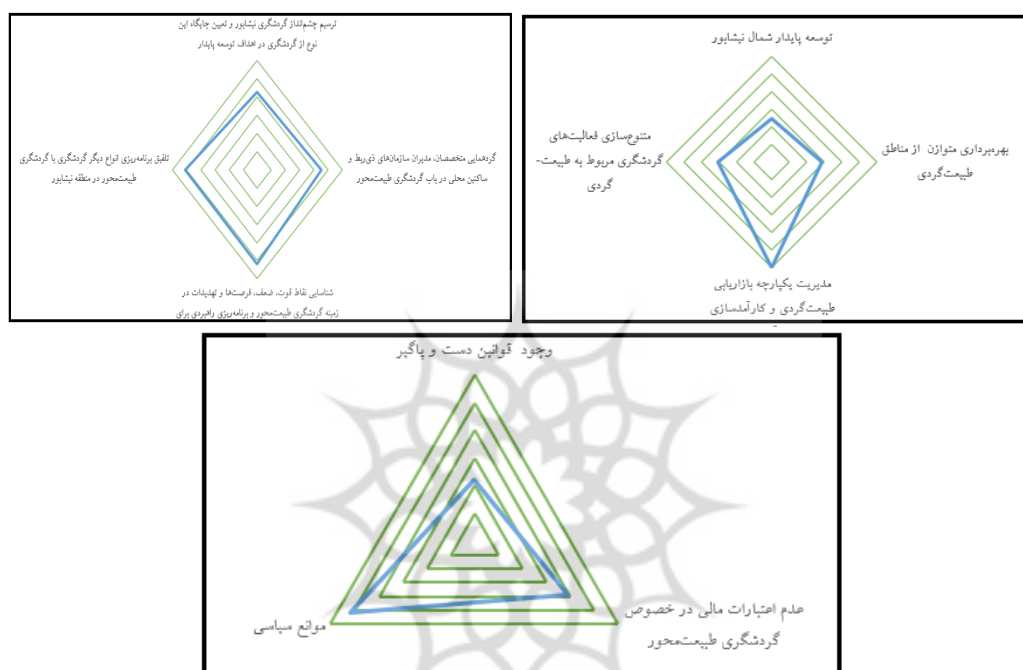
همانطور که در جدول (۱) و شکل (۳)، ملاحظه می‌گردد؛ شرایط بهبود وضعیت زیست محیطی منطقه با بکارگیری قوانین مربوط به ویژه برای گردشگران و مشارکت مردم محلی، حکمروایی خوب شهری در راستای توسعه گردشگری، توسعه مدیریت مشارکتی، بهبود کیفیت خدمات ارائه شده به عنوان شرایط زمینه‌ای معرفی شدند، که از بین آنها توسعه مدیریت مشارکتی در بین سازمان‌های ذی‌ربط گردشگری با مقدار ۵/۳۸ بیشترین میزان میانگین را به خود اختصاص داده است. سپس شرایط: طراحی پایدار و سازگار فضاهای گردشگری منطقه متناسب با شرایط زیست محیطی، رویکرد نامتمرکز در برنامه‌ریزی و سیاستگذاری‌های مرتبط با گردشگری، ترسیم نقشه راه گردشگری طبیعت‌محور در سطح منطقه، ایجاد هماهنگی و یکپارچگی بین سازمان‌های مرتبط به عنوان شرایط مداخله‌گر شناسایی شدند، که از بین آنها رویکرد نامتمرکز با مقدار ۵/۴۴،

جدول ۲. مجموعه راهبردها، پیامدها و موانع در راستای توسعه گردشگری طبیعت محور در نساپور

کد گذاری محوری	مقولات	میانگین	مقدار خی دو	سطح معناداری
راهبردها	توسیم چشم انداز گردشگری نیشابور و تعیین جایگاه این نوع از گردشگری در اهداف توسعه پایدار	۴/۲۸	۱۶۶/۱۲۱	۰/۰۰۱
	گردهمایی متخصصان، مدیران سازمان های ذی ربط و ساکنین محلی در باب گردشگری طبیعت محور	۴/۵۴		
	شناسایی نقاط قوت، ضعف، فرصت ها و تهدیدات در زمینه گردشگری طبیعت محور و برنامه ریزی راهبردی برای توسعه این نوع گردشگری	۵/۱۷		

		۵/۱۱	تلفیق برنامه‌ریزی انواع دیگر گردشگری با گردشگری طبیعت محور در منطقه نیشابور	
۰/۰۰۱	۱۵۶/۱۱۴	۴/۳۰	توسعه پایدار نیشابور	پیامدها
		۴/۳۸	بهره‌برداری متوازن از مناطق طبیعت گردی	
		۵/۰۰	مدیریت یکپارچه بازاریابی طبیعت گردی و کارآمدسازی آن	
		۴/۴۱	متنوع‌سازی فعالیت‌های گردشگری مربوط به طبیعت گردی	
۰/۰۰۱	۱۴۹/۱۲۳	۴/۴۴	وجود قوانین دست و پاگیر	موانع
		۴/۷۸	عدم اعتبارات مالی در خصوص گردشگری طبیعت محور	
		۵/۰۴	موانع سیاسی	

منبع: (Research findings, 2023)

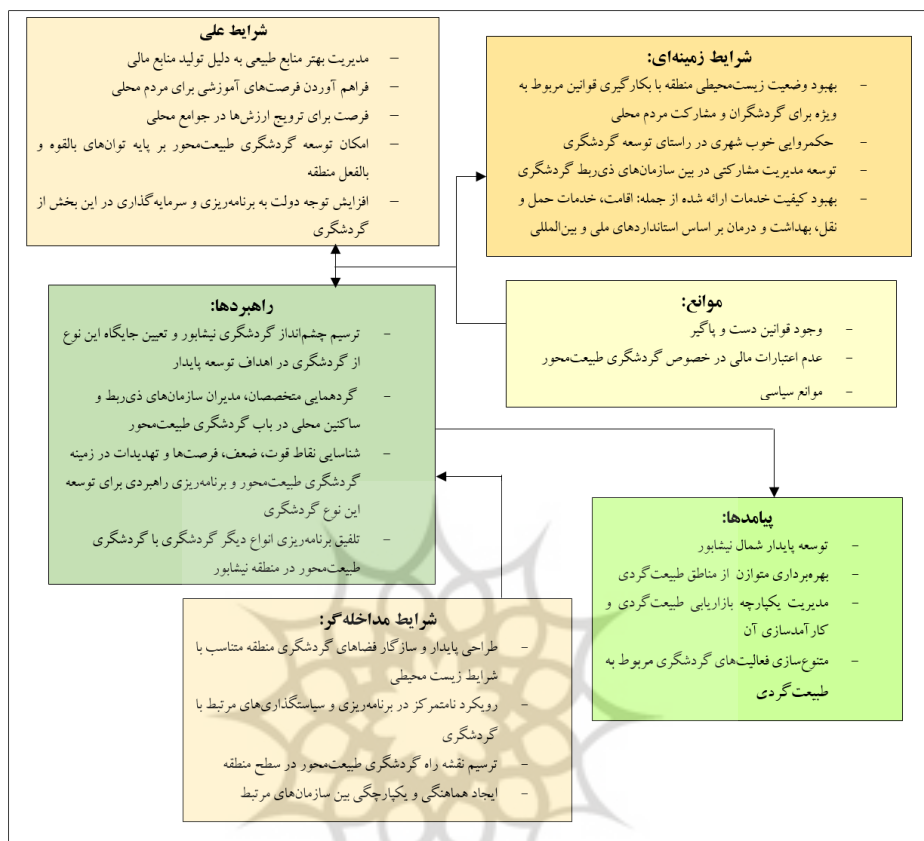

شکل ۴. میزان اهمیت راهبردها، پیامدها و موانع در راستای توسعه گردشگری طبیعت محور نیشابور، منبع: (Research findings, 2023)

گردشگری به خود اختصاص داده‌اند. سپس پیامدهای: توسعه پایدار نیشابور، بهره‌برداری متوازن از مناطق طبیعت گردی، مدیریت یکپارچه بازاریابی طبیعت گردی و کارآمدسازی آن، متنوع‌سازی فعالیت‌های گردشگری مربوط به طبیعت گردی از دل مصاحبه‌ها استخراج شد، و بر اساس آزمون فریدمن، مقدار ۵/۰۰، بیشترین اهمیت را در توسعه گردشگری طبیعت-محور نیشابور به خود اختصاص داده است. در نهایت، از بین موانع مطرح شده به ترتیب: موانع سیاسی با مقدار ۵/۰۴، عدم اعتبارات مالی در خصوص گردشگری طبیعت محور با مقدار ۴/۷۸، وجود قوانین دست و پاگیر با مقدار ۴/۴۴، بیشترین و کمترین میزان اهمیت را در توسعه گردشگری این منطقه شامل

بر اساس نتایج به دست آمده در جدول (۲)، راهبردهای: ترسیم چشم‌انداز گردشگری نیشابور و تعیین جایگاه این نوع از گردشگری در اهداف توسعه پایدار، گردهمایی متخصصان، مدیران سازمان‌های ذی‌ربط و ساکنین محلی در باب گردشگری طبیعت محور، شناسایی نقاط قوت، ضعف، فرصت-ها و تهدیدات در زمینه گردشگری طبیعت محور و برنامه‌ریزی راهبردی برای توسعه این نوع گردشگری، تلفیق برنامه‌ریزی انواع دیگر گردشگری با گردشگری طبیعت محور در منطقه نیشابور شناسایی شد، که بر اساس شکل (۴)، شناسایی نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدات در زمینه گردشگری طبیعت محور و برنامه‌ریزی راهبردی برای توسعه این نوع گردشگری با مقدار ۵/۱۷، بیشترین میزان اهمیت را در توسعه

شده است. در نهایت بر اساس نتایج به دست آمده، شکل (۵) به عنوان مدل پارادایمیک توسعه گردشگری طبیعت‌محور در نیشابور ترسیم شد.

شکل ۵. مدل پارادایمیک توسعه گردشگری طبیعت‌محور در نیشابور، منبع: (Research findings, 2023)

۴. بحث و نتیجه‌گیری

و برنامه‌ریزی راهبردی برای توسعه این نوع گردشگری، تلفیق برنامه‌ریزی انواع دیگر گردشگری با گردشگری طبیعت‌محور در منطقه نیشابور) اثرگذار بوده و به دنبال آن، شرایط مداخله-گر: (طراحی پایدار و سازگار فضاهای گردشگری منطقه متناسب با شرایط زیست‌محیطی، رویکرد نامتمرکز در برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری‌های مرتبط با گردشگری، ترسیم نقشه راه گردشگری طبیعت‌محور در سطح منطقه، ایجاد هماهنگی و یکپارچگی بین سازمان‌های مرتبط) بر راهنمدها اثرگذار است، و البته موانع (وجود قوانین دست و پاگیر، عدم اعتبارات مالی در خصوص گردشگری و موانع سیاسی) نیز بر شرایط زمینه‌ای موثر است. سپس مجموعه راهنمدهای شناسایی شده منجر به پیامدهایی از جمله: توسعه پایدار نیشابور، بهره‌برداری متوازن از

پژوهش حاضر با هدف بررسی شناسایی شرایط موثر در توسعه گردشگری طبیعت‌محور در نیشابور انجام شده است. برای تحلیل داده‌ها از کدگذاری باز، محوری و گزینشی استفاده شده است، و پس از تعیین مقوله‌ها و تشکیل یک شبکه ارتباطی و محوری بین آنها (توسعه گردشگری طبیعت‌محور در نیشابور) به عنوان مقوله اصلی انتخاب و سایر مقوله‌ها به آن ارتباط داده شده‌اند. با تبیین مدل پژوهش، مشخص شد که شرایط زمینه‌ای بر راهنمدهای (ترسیم چشم‌انداز گردشگری نیشابور و تعیین جایگاه این نوع از گردشگری در اهداف توسعه پایدار، گردهمایی متخصصان، مدیران سازمان‌های ذی‌ربط و ساکنین محلی در باب گردشگری طبیعت‌محور، شناسایی نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدات در زمینه گردشگری طبیعت‌محور

بایگانی قرار گرفته می‌شوند. از سوی دیگر، وجود قوانین دست و پاگیر و مزاحم همراه با نبود اعتبارات مالی پکیج کاملی را در عدم تحقق توسعه گردشگری طبیعت محور تشکیل می‌دهند. در نهایت باید گفت، راهبردهای متعددی وجود دارد، که در این پژوهش به چند مورد از آنها اشاره شد: لازم است چشم‌انداز گردشگری نیشابور ترسیم شود، و جایگاه گردشگری طبیعت-محور در اهداف توسعه پایدار این شهر مشخص شود، بر این اساس، تاکید شد که جلساتی با گردهمایی متخصصان، مدیران سازمان‌های ذی‌ربط و ساکنین محلی در راستای شناسایی نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدات در زمینه این بخش از گردشگری شناسایی شود، و سعی شود هر گونه برنامه‌ریزی در بخش‌های دیگر گردشگری همسو با گردشگری طبیعت‌منا باشد. اتخاذ راهبردهای مطرح شده، پیامدهای متنوعی دارد، که یکی از آنها توسعه پایدار در ابعاد (اقتصادی، اجتماعی، کالبدی و زیست‌محیطی)، و متنوع‌سازی فعالیت‌های اقتصادی حاصل از گردشگری است.

نتایج پژوهش حاضر با نتایج تحقیقات:

Alizadeh et al, (2021) Beyranvandzadeh et al

(2021)؛ Tseng et al (2019)، هم‌راستا می‌باشد.

در نهایت با توجه به نتایج پیشنهادات ذیل ارائه گردید:

- شناسایی نقاط ضعف، قوت، فرصت و تهدید در زمینه

گردشگری طبیعت محور و برنامه ریزی راهبردی توسعه این

نوع گردشگری در سطح منطقه؛

- شناسایی سایر ظرفیت‌های گردشگری شهرستان نیشابور و

تکمیل زنجیره گردشگری پایدار؛

- برنامه‌ریزی برای تجهیز عناصر خدمات (اسکان، حمل و

نقل، اطلاعات و تبلیغات و...) در جهت توسعه گردشگری

طبیعت محور در فرایند زمانی کوتاه مدت، میان‌مدت و بلند

مدت؛

تقدیر و سپاسگزاری

بنا به اظهار نویسنده مسئول، پژوهش فاقد حامی مالی می‌باشد.

مناطق طبیعت‌گردی، مدیریت یکپارچه و متنوع‌سازی فعالیت‌های اقتصادی می‌شود.

مطابق نتایج به دست آمده، آموزش جوامع محلی (ساکنین در نیشابور)، مجموعه تفکیک‌ناپذیر را در توسعه گردشگری طبیعت‌محور به خود اختصاص داده است. معمولاً ساکنین محلی در طبیعت و نزدیکی منابع طبیعی زندگی می‌کنند و دارای درآمد کمی هستند و گزینه‌های اقتصادی زیادی خیلی ندارند. در این بین، لازم است تا در فرایند برنامه‌ریزی و تعیین اشکال توسعه آتی گردشگری طبیعت‌منا شرکت کرده و دیدگاه خود را در مورد نحوه توزیع منافع حاصل و مشکلات این منطقه اظهار نمایند. اگر چه همکاری و مشارکت مردم، مستلزم مدیریت و انسجام بهتر سازمان‌ها و یکپارچگی آنها با یکدیگر و همچنین توسعه مدیریت مشارکتی و حکمروایی خوب شهری است؛ تا توسعه این بخش گردشگری بر پایه توان‌های بالقوه و بالفعل توسعه یابد و فرصتی برای ترویج ارزش‌های جوامع محلی ایجاد نماید. هر چند قابل ذکر است، این بخش از گردشگری به نسبت سایر بخش‌های گردشگری (تاریخی و فرهنگی) بودجه و سرمایه‌گذاری کمتری لحاظ شده، بر این اساس لازم است توجه دولت به برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری (ارائه خدمات: حمل و نقل، اماکن اقامتی و ...) در این بخش ارتقاء یابد. قابل ذکر است، بسیاری از نافرجامی طرح‌های توسعه ناشی از پیاده‌سازی رویکرد متمرکز در برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری‌ها است. بر این اساس، هنگامی که عصاره برنامه‌ها مبتنی بر رویکرد متمرکز (بالا به پایین) باشد نمی‌توان انتظار توسعه گردشگری بر مبنای طبیعت‌منا را داشت. از سوی دیگر، ترسیم نقشه راه گردشگری طبیعت‌محور و طراحی پایدار و سازگار فضاها، گردشگری متناسب با شرایط زیست‌محیطی در منطقه می‌تواند گزینه مناسبی در جلوگیری از الگوبرداری از طرح‌های نامنسجم و بدون سنخیت با شرایط محیطی، جغرافیایی، اقتصادی، اجتماعی نیشابور باشد. قابل ذکر است، در راستای توسعه گردشگری موانع متعددی وجود دارد، که یکی از مهمترین آنها موانع سیاسی است. در این بین، با تغییر دولت، مدیران در بخش گردشگری تغییر می‌یابند، و در راستای آن؛ بسیاری از طرح‌های توسعه گردشگری به حال تعلیق و

فهرست منابع

- Ahmadi Nohadani, S, Mokhtari Karchagani, A. 2019. Strategic Priorities of Economic Development with an Emphasis on Ecotourism in Khur VA Biabanak, Isfahan. Pos, 1 (2): 69-76. URL: <http://psp.modares.ac.ir/article-42-29129-fa.html> (In Persian)
- Alizadeh, R, Izady, H, & Arasteh, M. 2021. Ranking of nature-based tourism capacity in mountainous regions, case study: eastern region of lorestan province. Spatial planning (modares human sciences), 25(1), 149-174. [20.1001.1.16059689.1400.25.1.5.0](https://doi.org/10.1001.1.16059689.1400.25.1.5.0) (In Persian)
- Alizadeh, R., Derafshi, K., & Masaali, A. 2023. Nature Tourism Development Scenarios based on the Country's Development Vision Document and with a Forward-Looking Approach (Case Study: Yazd Province). Sustainable Development of Geographical Environment, 5(8), 70-88. Doi: [10.48308/sdge.2023.103834](https://doi.org/10.48308/sdge.2023.103834) (In Persian)
- Baizal, Z., Lhaksmana, K., Rahmawati, A., Kirom, M., & Mubarak, Z. (2019). Travel route scheduling based on user's preferences using simulated annealing. International Journal of Electrical and Computer Engineering, 9(2), 1275-1287. DOI: <https://doi.org/10.11591/ijece.v9i2.pp1275-1287>
- Bazmara Baleshti, M., Tavakoli, M., Jafarzadeh, K. 2017. Assessing Appropriate Areas for Ecotourism Development of Protected Areas. Case Study: Khaeez Protected Area. MJSP 2017; 21 (3):95-118. URL: <http://hsmasp.modares.ac.ir/article-21-4518-fa.html> (In Persian)
- Beyranvandzadeh, M., Darvishi, H., & Najafi, E. 2021. Future study of nature tourism based on nature in Lorestan province. Geography and Human Relationships, 3(4), 109-120. [20.1001.1.26453851.1400.3.4.8.3](https://doi.org/10.1001.1.26453851.1400.3.4.8.3) (In Persian)
- Das, M., Chatterjee, B. (2015). Ecotourism: A Panacea or a Predicament? Tourism Management Perspectives, 14, 3-16. <https://doi.org/10.1016/j.tmp.2015.01.002>
- Dehghan Benadkuki, F., Operajuneghani, E., & Moradi, G. 2023. Investigating the Economic Impacts of Tourism Using the Regional Input-Output Model (Case Study: Dowlatabad Garden, Yazd, Iran). Journal of Tourism and Development, 12(4), 1-14. Doi: [10.22034/jtd.2023.370288.2692](https://doi.org/10.22034/jtd.2023.370288.2692) (In Persian)
- Farhodei, R., Shorcheh, M., & Saboorei, H. 2010. Estimation of the Seasonal Changing Effect on the Tourism Income in the Anahita Temple (Regression Analysis). Geography and Development, 8(17), 45-62. Doi: [10.22111/gdij.2010.1133](https://doi.org/10.22111/gdij.2010.1133) (In Persian)
- Gthinji, M. W. 2006. An evaluation of the use of eco labeling Within the Eco Tourism Sector, University of East Anglia. <https://www.semanticscholar.org/paper/An-evaluation-of-the-use-of-eco-labelling-within-Githinji/072a7fe268d7bd6d0059db79d8408304484fcfeb>
- Hsu, P.H, 2019. Economic Impact of Wetland Ecotourism: An Empirical Study of Taiwan's Cigu Lagoon Area. Tourism Management Perspectives, 29(1), 31 -40. <https://doi.org/10.1016/j.tmp.2018.10.003>
- Mallick, S., Rudra, S., & Samanta, R, 2020. Sustainable Ecotourism Development Using SWOT and QSPM Approach ": A Study on Rameswaram, Tamil Nadu. Pr e –Proof, 8(3), 185-193. <https://doi.org/10.1016/j.ijgeop.2020.06.001>
- Mirza Kazemi, M. Gholamalizadeh, S. Maki Al-Agha, P. 2012. The role of tourism in sustainable rural development with an emphasis on poverty reduction, the first national conference on tourism and nature tourism in Iran. Hamadan. <https://civilica.com/doc/195249> (In Persian)
- Pffor, C. (2010). Concepts of Sustainable Development, Sustainable Tourism, and Ecotourism: Definitions, Principles, and Linkages. Hospitality and Tourism, 10(1), 67-71. DOI: [10.1080/1502225012778](https://doi.org/10.1080/1502225012778)
- Quaid Rahmati, S., Khavarian Garmsir, A.R. 2016. Strategic Planning for Tourism Development in Yazd City, Using Meta-SWOT Model. MJSP 2016; 20 (1):179-206. URL: <http://hsmasp.modares.ac.ir/article-21-7676-fa.html> (In Persian)
- Salami, M, Jozi, S A, Malmasi, S, Rezaian, S. 2019. Planning a new approach as the axis location ecotourism (Case study: Northern part of the protected area of Karkheh) . MJSP; 23 (2): 31-50 .URL: <http://hsmasp.modares.ac.ir/article-21-23845-fa.html> (In Persian)
- Sharpley, R. (2010). Tourism and Sustainable Development: Exploring the Theoretical

- Divide. Sustainable Tourism. 8(1), 1-19. <https://doi.org/10.1080/09669580008667346>
- Sojasi Qidari, H., Roknoddin Eftekhari, A., purtaheri, M., & Azar, A. 2014. Ecotourism Entrepreneurship Development Pattern in Rural Areas (Case Study: River Valley Tourism in Tehran Providence). Human Geography Research, 46(2), 273-292. Doi: [10.22059/jhgr.2014.51564](https://doi.org/10.22059/jhgr.2014.51564) (In Persian)
- Tardast, Z., Meshkini, A., & Rajabi, A. 2021. Explain the Strategic Planning Model of Biophilic Tourism Case Study: Tehran Metropolis. Urban tourism, 8(2), 65-79. Doi: [10.22059/jut.2021.299414.782](https://doi.org/10.22059/jut.2021.299414.782) (In Persian)
- Tseng, M.L., Lin, C., Remen Lin, and C. -W., Wu, K. -J., & Sriphon, T, 2019, Ecotourism Development in Thailand: Community Participation Leads to the Value of Attractions Using Linguistic Preferences. Cleaner Production, 231(10), 1319-1329. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2019.05.305>
- Xiang, C., Xiao qin, J., & Yin, L, 2020. Study on the Rural Ecotourism Resource Evaluation System. Environmental Technology & Innovation. 20(2):101131. <https://doi.org/10.1016/j.eti.2020.101131>
- Ziyai, M., Bani Kamali, S., Sharifi Kia, M. 2011. Ecological Capability Evaluation and Prioritization of Capable Zones for the Purpose of Ecotourism Development (A case study of Minoodasht area). MJSP 2011; 15 (4): 109-128. URL: <http://hsmmsp.modares.ac.ir/article-21-4218-fa.html> (In Persia)
- Zolfaghari, M., Mahdaveinejad, M., Mansoori, B., & Ansari, M. 2022. Biophilic Development in Natural-Heritage-Intensive Geography; Case Study: Abyaneh. Human Geography Research, 54(2), 479-498. Doi: [10.22059/jhgr.2021.311420.1008187](https://doi.org/10.22059/jhgr.2021.311420.1008187) (In Persian)

